

## **Т. Лесняк, директор Публічної бібліотеки м. Кросно (Польща):**

«...Сьогодні польські бібліотеки переживають великі зміни, які стосуються всіх сфер їх діяльності.

Для тих, хто керує бібліотеками, це означає пошук нових організаційних рішень, створення нових робочих місць, застосування нових підходів. Це призводить до того, що бібліотеки потребують людей з новими навичками та кваліфікаціями, які раніше не були пов'язані з бібліотечною професією. Тепер не вистачає єдиної формули бібліотечної освіти, сучасні бібліотеки потребують різних фахівців. У багатьох випадках виникає необхідність поєднувати спеціальні знання з інших галузей і фундаментальні бібліотекознавчі знання, орієнтуватися в усіх процесах діяльності бібліотеки.

Для задоволення поточних потреб як бібліотекарів, так і користувачів бібліотек польські університети почали відходити від застарілої моделі вищої освіти в галузі інформатики та бібліотечної справи і створювати міждисциплінарні навчальні курси, які поєднують бібліотекознавчі знання з прикладними й теоретичними знаннями з інформатики, використання інтернет-ресурсів, електронних засобів інформації й бібліотечної роботи на цифрових платформах.

На сьогодні в Польщі студенти здобувають бібліотечну освіту в школах і коледжах на університетському рівні за трирівневою системою: перший рівень – бакалавр (три роки), другий рівень – магістр (два роки, після отримання ступеня бакалавра), третій рівень – післядипломна освіта (друга вища освіта).

Коледжі, або професійні школи (Кросно і Вроцлав), здійснюють дворічний цикл професійної освіти за спеціальностями “бібліотекар” і “аніматор культури”. До цих шкіл приймаються випускники середніх шкіл.

Програма навчання складається з трьох категорій предметів: теоретична підготовка до професії; професійні інструменти і навички, практична підготовка до професійної діяльності; навички в конкретній спеціалізації.

Навчання в таких закладах тісно пов'язане з практикою в інституціях культури. Щомісяця студенти проходять семестрові практики і виробничу практику в різних соціально-культурних установах.

На факультетах аніматорів культури навчання проводиться за тематикою: культурна діяльність у громадах; художня спеціальність: театр (варіант – сучасний танець), фото і кіно; туризм, зі спеціалізацією в галузі туризму та відпочинку.

Усі студенти отримують однаково базову теоретичну та практичну підготовку за фахом, але, крім того, опановують різні конкретні навички. Випускники школи аніматорів культури можуть працювати в органах

місцевого самоврядування, громадських організаціях та об'єднаннях, навчальних і опікунських закладах, туристичних фірмах та дозвіллевих закладах, у місцевих соціальних осередках, провадити різноманітні гуртки, майстерні, студії, художню самодіяльність, надавати різноманітні типи культурних послуг. Слухач бібліотечної школи отримує звання професійного бібліотекаря, окремо можна спеціалізуватися в галузі бібліотерапії.

Випускник підготовлений до роботи в мережі публічних, наукових та спеціальних бібліотек. Зі спеціалізацією "бібліотерапія" можна знайти роботу в бібліотеках лікарень, будинках соціальної опіки, у школах та освітніх центрах, реабілітаційних центрах та інших установах, об'єднаннях і фондах, які реалізують програми для хворих та інвалідів.

Передбачається, що випускник навчального закладу I рівня повинен володіти знаннями з інформатики та бібліотечної справи і мати практичні навички з цих дисциплін. Серед них можна підкреслити знання методів роботи з читачем і споживачем інформації, методи навчання користувачів, реклами бібліотек і читання. Випускники повинні бути готові до роботи в різних установах, зокрема і в таких, що працюють у сфері зв'язків із громадськістю, культури, освіти і, особливо, в усіх типах бібліотек, інформаційних центрах, бібліографічних установах, видавництвах, архівах, книгарнях та інших аналогічних установах. Підготовка передбачає вироблення таких навичок: використання на практиці знань, отриманих у процесі навчання; етична професійна поведінка; уміння працювати в команді; ефективна взаємодія з громадою; відкритість до змін; інноваційність; постійне вдосконалення. До навчальних дисциплін на цьому рівні навчання входять історія та теорія культури, соціальні аспекти бібліотечно-інформаційної діяльності та проблеми обслуговування споживачів інформації.

Випускник навчального закладу II рівня повинен мати спеціальну освіту обраного профілю і бути підготовленим до розвитку власної професійної кар'єри, пов'язаної з управлінням бібліотечними установами, центрами і відділами інформації, менеджментом проектів у галузі електронної інформації, плануванням і здійсненням інформаційної політики в регіоні. На цьому рівні також формуються навички безперервного навчання та професійного розвитку, критико-аналітичне мислення та інноваційний підхід. Пропоновані теми містять у собі питання розвитку інформаційного суспільства та суспільства знань (місія і роль бібліотек та інформаційних центрів у цій галузі, інформаційна політика, активізація інформаційного суспільства), а також етичні проблеми, пов'язані з інформаційною діяльністю.

Навчальні заклади III рівня призначені для випускників інших навчальних закладів непрофільної спеціальності, які отримали роботу в бібліотеці і хочуть здобути теоретичні і практичні знання з бібліотечної справи, оскільки цього потребує посада бібліотекаря» *(Лесняк Т. Бібліотечна освіта в Польщі: система, приклади функціонування, спроба оцінки // Бібліотечний форум України. – 2012. – № 1. – С. 38–398).*